

zredu daju rezultate. Treba naglasiti da nije lako uvijek postići potrebnu motiviranost za vježbanje, ali raznovrsnošću vježbi, raznolikošću materijala pripremljenog za vježbu, kao i angažiranošću i aktivnim uključivanjem učenika u rad, postići ćemo ono što želimo. Doziranje vježbi na svakom satu, ili bar na svakom drugom, također je važan činilac postizanja konačnog cilja. Faktor natjecanja treba više iskoristiti za vježbanje, ponavljanje i stjecanje vještina u dobi od 10—15 godina. Od oblika rada najbolje će odgovarati grupni rad, rad u parovima, a manje frontalni rad. Učenik kao individua također mora biti mjerilo pri odabiranju vježbi u razredu. Nastavnik koji predaje strani jezik u razredu mora voditi brigu o jezičnom ponašanju pojedinaca, koje ovisi o različitim faktorima, kao što je: individualni ritam učenja pojedinaca, intelektualna sposobnost pojedinih učenika, motivacija, sposobnost pojedinaca u prihvaćanju i integriranju prijašnjeg znanja.

Nastavnik ne može tretirati sve učenike na isti način prilikom vježbanja. Potrebno je promotriti način na koji učenik svrstava sam u sebi one informacije, koje je dobio od nastavnika i koji sistem vježbe najbolje odgovara pojedinom učeniku. Takav način rada najviše će pomoći nastavniku jer će ga najbrže dovesti do cilja.

LITERATURA:

1. J. A. Bright: Junior English Composition and Grammar
2. Brozović-Gerčan: Početnica engleskog jezika (multimedijski udžbenik za V. razred.)
3. R. Filipović: Kontakti jezika u teoriji i praksi.
4. M. F. Jerrom and L. L. Szkutnik: Everyday English 1.
5. W. R. Lee: Language teaching games
6. Modern English, Nov. 1975.
7. Modern English, Jan. 1976.
8. Pedagogija, Zgb. 1969, sv. 2.
9. R. Ridout: Write now
10. D. H. Spencer: Composition exercises

Vesna Bermarija

THE BLACKBOARD STORY

I. Pod nazivom »blackboard story« razumijevamo obično kratku priču koja se ilustrira na ploči pred učenicima, i to tako da se pojedini elementi postupno dodaju crtežu i samoj priči. Crtež tako raste i proširuje se istodobno ili neposredno prije dodavanja jezičnih detalja. Naravno, crtežu treba brzo i spretno dodavati detalje, no ti su crteži vrlo jednostavni i nije potrebno da nastavnik bude posebno »darovit« crtač. Služimo se tzv. »match-stick drawings«, koji su dovoljno jasni, nedvosmisleni i jednostavni, a ipak se može, ako je to potrebno, izraziti čak i raspoloženje osobe koja se crta.

II. Kad možemo primijeniti »blackboard story«?

U mnogim i sasvim različitim fazama rada. Prikladna je za ilustriranje situacije prilikom iznošenja nove gramatičke strukture (u tom je slučaju vrlo kratka), za uvođenje vokabulara, u fazi slobodnijeg uvježbavanja strukture, kad dodajemo elemente koji strukturu stavljaju u prirodnu situaciju nego što je to u početnoj fazi uvježbavanja, pri ponavljanju, stvaranju komunikacijskih vježbi itd.

Na temelju osnovnog crteža započinje uvježbavanje strukture ili se uvodi razgovor, opis i slično, zatim se dodavanjem pojedinih detalja crtežu, ili mimikom i pokazivanjem na ploči, pa ako je potrebno i pitanjima, potiču učenici da stvaraju rečenice. Učenici su tako neprestano aktivni, tempo je živ, stvara se zajednički. Crtež na ploči dobiva sve veće dimenzije, a time je i govorni udio učenika sve veći. Nove riječi lako se pamte jer se nalaze u smislenu i zanimljivu kontekstu, a mnoge su i zorno prikazane.

III. Pokušat ću najprije prikazati kako sam »blackboard story« primijenila za ilustriranje situacije (pri prezentaciji i uvježbavanju trajnog futura), a zatim kako može poslužiti pri uvježbavanju glagola HAD TO (WILL HAVE TO).

Nacrtala sam vrlo jednostavno razred s klupama. Zatim sam u prvoj klupi nacrtala dva dječaka BOB/TOM. Učenici su samostalno opisali situaciju.

Bob and Tom are at school.
They are in the classroom.

Dodala sam prozor i sunce. Oni su odmah rekli:

It's a sunny day.

Mimikom sam pokazala da je vruće.

It's hot in the classroom.

Zatim sam ja rekla: Bob isn't listening to his teacher.

— i na crtežu iznad Bobove glave napravila znak kao da on razmišlja, te u najvećem krugu napisala: tomorrow — Saturday

To je bilo dovoljno da učenici sami kažu:

Tomorrow is Saturday.
He's thinking about tomorrow.

Pitanjima smo još jednom utvrdili situaciju, jer je bilo važno da karakteri budu vremenski i prostorno smješteni. Navela sam učenike da oni sami postavljaju pitanja (takvih vježbi nije nikad previše!) tako da sam pokazivala na ploči o čemu želim da pitaju i ponekad sugerirala riječ. Njihova pitanja bila su npr.

What day is it today?
What day will it be tomorrow?
Where's Bob?
What's he thinking about? itd.

Usljedilo je uvježbavanje nove strukture:

He'll be visiting his aunt in Brighton tomorrow.

Pokazala sam im razglednicu Brightona, a zatim smo uz kratice s crtežima grupno i pojedinačno uvježbavali rečenice koje Bob govori prijatelju Tomu:

We'll be travelling by train.
We'll be arriving at ten.
She'll be meeting us at the station.
We'll be staying for two days.

Zatim sam crtežu na ploči dodala sat, koji je pokazivao 12 sati i tražila da učenik učenika pita:

What's the time?
It's twelve o'clock.

Nakon toga sam uvela

This time tomorrow we'll be sunbathing.
we'll be swimming. itd.

Još jednom sam, služeći se crtežom, potakla učenike da jedan drugom postavljaju pitanja koja su istakla kontrast TODAY /TOMORROW i AT SCHOOL/ IN BRIGHTON.

Primjer koji sam izložila vrlo je jednostavan. Nažalost, ovim izlaganjem nisam mogla pokazati kako se to brzo odvijalo u razredu, ali nadam se da je ovo bar djelomično ilustriralo primjenu i korisnost »blackboard story«: zainteresirati učenike, navesti ih na aktivnost, smanjiti udio nastavnikova govora, omogućiti da se situacija lakše upamti, a kontrast sadašnjosti i budućnosti i vizuelno zapazi itd. Ako se taj način rada primjenjuje za ilustriranje situacije pri uvođenju nove gramatičke strukture, neobično je važno da primjer bude jednostavan, a vokabular poznat, da ne odvlačimo pažnju od same strukture koju ćemo uvježbavati.

IV. Vjerojatno su mnogi nastavnici pročitali kratak prikaz Helen Searle u časopisu *Modern English Teacher** o tome kako »blackboard story« može uvježbavanje preterita glagola MUST učiniti zanimljivijim i efikasnijim. Prilagodila sam njezinu priču našim potrebama i izvela to u razredu, te uvježbala s đacima HAD TO i WILL HAVE TO.

Jednostavan crtež i rečenica koju sam rekla bili su osnova na koju smo dalje zajednički dograđivali.

John forgets things.

Nacrtala sam ključ i počela:

The other day he ...

a učenici su dodali... forgot his key.

Postupno sam dodavala crtežu vrata njegovog stana, zatim susjedova vrata, ljestve i na kraju još jedan ključ. Rečenice, koje su većinom učenici samostalno producirali (a ja sam pomogla mimikom, pokazivanjem na crtežu i sl.), bile su:

He had to knock at his own front door.
He had to wait.
He had to ring at his front door.

Dodala sam: No one answered.

He had to go next door.
He had to knock at his neighbour's door.
He had to wait.
He had to ring...

* *Modern English Teacher*, Volume 1, No. 3/1973

His neighbour answered the door.

He had to ask his neighbour for a ladder.
He had to carry the ladder to his house.
He had to climb up the ladder.
He had to climb into his bathroom.
He had to find his key. itd.

Na sličan način može se uvježbavati i WILL HAVE TO (What will he have to do if he forgets his key again?).

V. Zaključak. »Blackboard story« vrlo je korisna na svim nivoima učenja — od početnog do vrlo naprednog: potiče učenike da govore što više, privlači njihovu pažnju jer ne znaju što će slijediti, nastavnik govori manje, atmosfera je ugodna i nema dosade. Naravno da u drugim fazama rada, npr. pri stvaranju i uvježbavanju dijaloga i sl., možemo dodavati nove riječi, ponavljati poznate strukture itd., a sve to kao dio konkretnog konteksta. Učenicima to onda ne predstavlja vježbanje gramatike i novih riječi, nego zajednički rad na stvaranju — makar i vrlo jednostavne — priče. Oni neobično vole taj način rada. Pomalo nespreni (ponekad!) crteži ne izazivaju podsmijeh, nego, naprotiv, pridonose stvaranju ugodne atmosfere u razredu. Učenici rado sudjeluju i neprestano su aktivni, za razliku od mnogih drugih načina rada gdje nastavnik mnogo govori, a učenik (možda!) sluša.

Primjenom takvog načina rada postigli smo bar neke od ciljeva koji se postavljaju pred nastavnike stranog jezika. Bilo bi korisno kad bi nastavnici koji primjenjuju »Blackboard story« u svom radu, u bilo kojem obliku i u bilo kojoj fazi rada, napisali nešto o svojim iskustvima i dali konkretne primjere, a da ovaj članak bude samo poticaj za razmjenu iskustava.

Maja Stojsavljević

INTERVJU I PANEL-DISKUSIJA

(Prikaz jednog sata engleskog jezika)

Sat je održan sa skupinom učenika sedmih i osmih razreda osnovne škole koji uče engleski u Školi stranih jezika Zavoda za kulturu i obrazovanje u Zagrebu.

Učenici su dosad završili treći stupanj »English for Children« — COME AND VISIT BRITAIN, tečaja izrađenog na načelima metode AVGS. S obzirom na to da četvrti dio serije još nije gotov, za ovu školsku godinu odabrala sam udžbenik MAKE YOUR POINT od LG Alexandra i MC Vincenta, (Longman 1975). Neke teme koje taj udžbenik sadržava, kao i jezični nivo udžbenika u cjelini, korisni su ne samo za utvrđivanje već obrađenog vokabulara i gramatičkih struktura već i za postepeno uvođenje nove leksike i frazeologije. Budući da su učenici u dosadašnjem radu usvojili